

© UGENT

DE VELE GEZICHTEN VAN BVD

Als er zich op een rundveebedrijf gezondheids-, productie- of voortplantingsproblemen voordoen, krijgt de dierenartsenpraktijk van de Faculteit Diergeneeskunde geregeld een vraag voor een tweedelijnsbezoek. Veelal gaat het om managementfouten, maar heel vaak komt er ook een besmetting met het BVD-virus aan het licht. – *Jozef Laureyns, UGent*

Het valt op dat zeer veel bedrijven besmet zijn met het Boviene Virale Diarreevirus (BVD) terwijl de veehouder zich daar niet van bewust is. In een recente studie werd aangetoond dat bijna de helft van alle Belgische rundveebedrijven jongvee heeft met antistoffen tegen het BVD-virus. Dat wil zeggen dat deze bedrijven besmet zijn of tot voor kort besmet waren met het virus. Uit een andere studie bleek dat het BVD-virus aangetoond kon worden in 93% van de geteste Belgische mestkalverenbedrijven. Runderen die hun hele leven het virus meedragen en uitscheiden, de dragers, spelen de hoofdrol in de verspreiding van de besmetting. BVD kan jaren sluimeren in een rundveestapel en er ondertussen veel schade verrichten, omdat de infectie zeer veel verschillende ziekteverschijnselen kan veroorzaken. Wanneer men een diergeneeskundig handboek openslaat en zoekt naar de symptomen van BVD, dan

beslaat dit onderdeel vaak heel wat tekst, veel meer dan wat men bij andere infecties ziet. Ondanks de naam BVD, waarbij boviene voor van het rund staat, is diarree niet het meest voorkomende symp-

.....
Op de meeste Vlaamse rundveebedrijven verloopt de BVD-bestrijding inefficiënt.
.....

toom van deze virusbesmetting. De naam BVD is ontstaan toen men in de jaren 40 van vorige eeuw de eerste gevallen beschreef. Het ging hier om de meest opvallende vorm van de ziekte, *mucosal disease* (MD). Dit is de dodelijke vorm van BVD waaraan de virusdragers sterven nadat ze een ernstige, soms bloederige diarree hebben meegemaakt. Nu weet

men dat de grootste economische verliezen door BVD te wijten zijn aan een verminderde vruchtbaarheid en ademhalingsproblemen.

Soms valt enkel verminderde vruchtbaarheid op

Op de probleembedrijven die we met onze praktijk bezochten, werden de vele gezichten van BVD al opgemerkt. Zo kunnen we grafieken tonen van bedrijven waar vruchtbaarheidsparameters – zoals het aantal inseminaties per dracht – in de loop der jaren gestaag verbeterden, tot er plots een sterke en blijvende terugval op te merken was, met een opvallende knik in de grafiek. Bij verder onderzoek bleek dan meermaals dat het ogenblik waarop die abrupte neergang van de vruchtbaarheid werd ingezet, samenviel met het ogenblik waarop er een BVD-drager was opgedoken op het bedrijf. De runderen die met die drager in contact komen,

ondergaan een tijdelijke besmetting met BVD-virus. Hierdoor worden ze moeilijk drachtig of verwerpen ze. Opvallend is ook dat deze verminderde vruchtbaarheid soms het enige negatieve gevolg is van de aanwezigheid van het BVD-virus. Soms zijn er geen andere gezondheidsproblemen op deze bedrijven.

In andere gevallen verloopt de besmetting veel dramatischer. Zo was er een melkveebedrijf waar er in enkele weken tijd kort na het kalven 5 koeien stierven. De koeien waren daarvoor ernstig ziek met bloederige diarree als het meest opvallende symptoom. Eén van de koeien kon nog naar de kliniek gebracht worden en daar werd aangetoond dat ze besmet was met het BVD-virus. Ze was geen drager, maar tijdelijk besmet. Bij retrospectief onderzoek bleek dat gedurende de uitbraak een 3 maanden oud dragerkalf naast de pasgekalvde koeien gehuisvest was geweest. Dit kalf had de koeien besmet. Het virus was hoogstwaarschijnlijk het bedrijf binnengekomen via materiaal dat gemeenschappelijk werd gebruikt met een ander bedrijf.

Een 2 dagen oud Belgisch witblauw kalf vertoonde spontane huidbloedingen en afwezigheid van bloedplaatjes. Dit zijn verschijnselen die klinisch moeilijk te onderscheiden zijn van de ziekte tekens waargenomen bij kalveren lijdend aan Bovine Neonatale Pancytopenie (BNP of bloederkalveren). BNP kon bij dit kalf worden uitgesloten, maar het was drager van het BVD-virus.

Verborgene schade

Onze vakgroep verrichtte ook verder onderzoek naar tekenen van mogelijke verborgene schade door BVD. Uit een onderzoek op 243 Vlaamse bedrijven waar niet gevaccineerd werd tegen het BVD-virus, bleek dat er een relatie is tussen de graad van BVD-besmetting van een bedrijf en het tankmelkcelgetal. BVD-

vrije bedrijven hadden een significant lager tankmelkcelgetal dan bedrijven waar er volgens de BVD-antistoffentiter in de tankmelk nog actieve BVD-virusinfectie was of waar er kort voor het onderzoek nog infectie geweest was. In deze studie viel het ook op dat slechts 11,3% van de 243 onderzochte melkveebedrijven als langdurig BVD-vrij beschouwd konden worden op het ogenblik dat men de stalen nam.

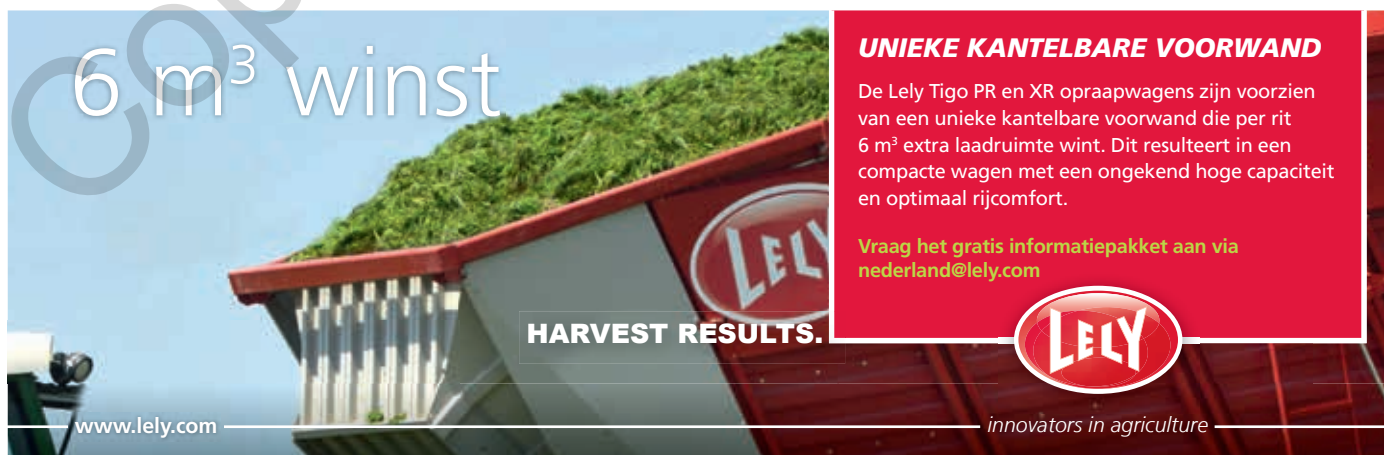
De hierboven vermelde gevallen zijn een aanvullend bewijs van de stelling dat het klinisch beeld van BVD erg kan variëren naargelang de BVD-virusstam, de weerstand en de leeftijd van de dieren en bijkomende infecties met andere ziekteverwekkers.

Niet bewust van BVD-aanwezigheid op bedrijf

Het is evident dat er voor het detecteren van een ziekte zoals BVD, die niet kan herkend worden via een klinische diagnose, gebruik moet worden gemaakt van laboratoriumtesten. Deze testen zijn zowel nodig voor het stellen van de diagnose bij individuele zieke dieren, als voor het voortdurend monitoren van rundveebedrijven. Dit monitoren is noodzakelijk, zowel voor het ontdekken van aanwezigheid van het virus op de bedrijven, als voor het tijdig opmerken van eventuele herinfectie na eradicatie. Algemeen wordt aangenomen dat er voor een efficiënte BVD-controle 3 elementen onontbeerlijk zijn: bioveiligheidsmaatregelen, detectie en onmiddellijke verwijdering van alle dragers en het nauwkeurig opvolgen van de situatie door regelmatig te testen (monitoren). Om na te gaan waarom ook in Vlaanderen de controle van BVD niet blijkt te lukken, werd er in een andere studie nagegaan of de vrijwillige pogingen tot BVD-bestrijding wel voldoende systematisch worden uitgevoerd. Uit de verkregen gegevens

blijkt dat de BVD-bestrijding in Vlaanderen op de meeste rundveebedrijven inefficiënt verloopt. Omdat monitoren er niet plaatsvond, kenden de meeste bedrijven (63%) hun BVD-status niet. Men wist dus niet of het virus al dan niet aanwezig was. Ook werd er op 71% van de bedrijven gevaccineerd tegen BVD zonder voor kennis van de BVD-status van het bedrijf, en dus zonder het voorafgaand opsporen en verwijderen van dragers. Dit betekent dat 2 van de 3 vereiste pijlers van een efficiënte BVDV-virusbestrijding, met name het verwijderen van dragers en het monitoren, op de meeste bedrijven ontbreken. In een ander onderzoek werd bovendien nog aangetoond dat de bioveiligheidsmaatregelen op onze Vlaamse rundveebedrijven ontoereikend zijn. BVD is een infectieziekte met vele gezichten. Door deze veelheid aan verschijningsvormen zijn veel veehouders zich niet bewust van de aanwezigheid van het BVD-virus op hun bedrijf, terwijl de gezondheid en de productie van de veestapel er nochtans voortdurend onder lijden. Daarom moet men de veestapel regelmatig testen op de aanwezigheid van het virus. Een schadelijke infectie zoals BVD moet men niet alleen uitschakelen, maar men moet er ook over waken dat het virus niet opnieuw in de kudde komt. Dit kan alleen door te monitoren aan de hand van blijvend herhaalde testen. ■

Jozeef Laureyns is als veearts verbonden aan de Buitenpraktijk van de Faculteit Diergeneeskunde van de UGent.

6 m³ winst

HARVEST RESULTS.

UNIEKE KANTELBARE VOORWAND

De Lely Tigo PR en XR opraapwagens zijn voorzien van een unieke kantelbare voorwand die per rit 6 m³ extra laadruimte wint. Dit resulteert in een compacte wagen met een ongekend hoge capaciteit en optimaal rijcomfort.

Vraag het gratis informatiepakket aan via nederland@lely.com

LELY

innovators in agriculture

www.lely.com